

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 602

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 26 iulie 2017

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 246 din 25 aprilie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă	2–4
Decizia nr. 298 din 4 mai 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal.....	5–8
Decizia nr. 303 din 4 mai 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 202 alin. (4) lit. d), art. 218 și art. 219 din Codul de procedură penală	9–12
Decizia nr. 366 din 30 mai 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare	13–15
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
508. — Hotărâre pentru modificarea anexei la Hotărârea Guvernului nr. 977/2016 privind alocarea unei sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2016, pentru județul Neamț	16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 246

din 25 aprilie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Valentina Bărbățeanu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată din oficiu de Tribunalul Bacău — Secția a II-a civilă și de contencios administrativ și fiscal în Dosarul nr. 11.247/180/2015 și care formează obiectul Dosarului nr. 93D/2016 al Curții Constituționale.

2. La apelul nominal răspunde, pentru partea Societatea Kruk România — S.R.L. din București, domnul avocat Claudiu Gânțoi, în calitate de apărător ales, cu împuternicire depusă la dosarul cauzei, constatându-se lipsa celeilalte părți. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 349D/2016, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a aceluiași prevederi de lege, excepție ridicată din oficiu de aceeași instanță în Dosarul nr. 2.104/110/2015.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Curtea, din oficiu, pune în discuție problema conexării celor două dosare. Reprezentantul părții prezente și cel al Ministerului Public sunt de acord cu propunerea de conexare. Deliberând, Curtea dispune, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, conexarea Dosarului nr. 349D/2016 la Dosarul nr. 93D/2016, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul apărătorului părții Societatea Kruk România — S.R.L. din București, care solicită admiterea acesteia, precizând că o persoană juridică poate fi reprezentată legal printr-o altă persoană juridică, astfel cum rezultă și din prevederile art. 800 din Codul civil privind administrarea bunurilor altuia. Dacă instanța consideră că persoana juridică nu are capacitate de folosință, în sensul că nu are în obiectul de activitate reprezentarea juridică, această activitate fiind permisă doar avocaților și consilierilor juridici, ar trebui să ridice excepția lipsei capacității de folosință, fără să genereze o îngărđire a accesului liber la justiție.

7. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, apreciind că textul de lege criticat nu contravine prevederilor constituționale referitoare la principiul egalității în drepturi, dreptul de acces liber la justiție sau dreptul la apărare. Invocă, în acest sens, cele reținute de Înalta Curte de Casație și Justiție în jurisprudența sa cu caracter obligatoriu, respectiv prin Decizia nr. XXII din 12 iunie 2006 pronunțată în soluționarea unui recurs în interesul legii și deciziile nr. 9 din 4 aprilie 2016 și nr. 2 din 30

ianuarie 2017 privind pronunțarea unor hotărări prealabile pentru dezlegarea de unor probleme de drept.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

8. Prin încheierile din 15 decembrie 2015 și 16 februarie 2016, pronunțate în Dosarul nr. 11.247/180/2015 și, respectiv, în Dosarul nr. 2.104/110/2015, **Tribunalul Bacău — Secția a II-a civilă și de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă**, excepție ridicată de instanță, din oficiu, în cauze având ca obiect investiția cu formulă executorie a unui contract de credit, respectiv soluționarea unei contestații la executare, cauze în care, în temeiul textului de lege supus controlului de constituționalitate, s-a invocat lipsa calității de reprezentant în fața instanței de judecată.

9. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, identică în cele două dosare conexabile, Tribunalul Bacău apreciază, în esență, că textul de lege criticat limitează posibilitatea reprezentării convenționale a persoanelor juridice exclusiv la reprezentarea prin avocat sau consilier juridic în fața oricăror instanțe, nefiind permisă reprezentarea convențională prin altă persoană juridică, aceasta din urmă reprezentată prin avocat sau consilier juridic, deși în cazul persoanelor fizice nu există limitări similare ale reprezentării convenționale. Autoarea excepției apreciază că se instituie o discriminare între persoanele fizice și cele juridice în ce privește modul de reglementare a reprezentării convenționale în fața instanțelor de judecată. Aceasta, deoarece în cazul persoanei fizice nu există limitări cu privire la alegerea mandatarului convențional, care poate fi și o persoană juridică, de vreme ce art. 83 alin. (1) din Codul de procedură civilă nu cuprinde nicio interdicție privind reprezentarea, făcând referire la mandatul dat unei alte persoane, fără distincție între persoanele fizice sau juridice. Susține că se încalcă astfel principiul egalității în fața legii și dreptul de acces liber la justiție. Consideră că limitarea menționată ar putea reprezenta o sarcină disproporționată, de natură a descuraja persoanele juridice să apeleze la serviciul justiției. Precizează că, de exemplu, o persoană juridică străină nu ar putea fi reprezentată de propria filială deschisă în România, prin reprezentantul filialei, consilierul juridic al acesteia sau avocatul filialei, ci trebuie să încheie un contract de asistență juridică distinct cu un avocat, deși filiala sa are deja propriul avocat sau un consilier juridic angajat. Susține că argumentele avute în vedere de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 485 din 23 iunie 2015 referitoare la reglementarea căilor de atac se impun și în ce privește sesizarea primei instanțe.

10. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

11. **Guvernul** consideră, în punctul de vedere transmis în Dosarul nr. 93D/2016, că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, apreciind că argumentele cuprinse în deciziile nr. 485 din 23 iunie 2015 și nr. 462 din 17 septembrie 2014, cu referire la obligativitatea formulării și susținerii cererii de recurs

prin avocat/consilier juridic, nu sunt aplicabile *tale quale* și nici *mutatis mutandis* regimului juridic particular instituit de art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă cât privește reprezentarea convențională a persoanelor juridice, de vreme ce norma legală criticată nu exclude *de plano* accesul la justiție și exercitarea dreptului la apărare pe calea reprezentării legale a acestor subiecte de drept.

12. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctul de vedere ale Guvernului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, susținerile reprezentantului părții S.C. Krukk România — S.R.L., concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

13. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

14. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care au următoarea redactare: „*Persoanele juridice pot fi reprezentate convențional în fața instanțelor de judecată numai prin consilier juridic sau avocat, în condițiile legii*”.

15. În opinia instanței care a ridicat din oficiu excepția de neconstituționalitate, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor din Legea fundamentală cuprinse în art. 16 alin. (1) referitor la egalitatea cetățenilor în fața legii, fără privilegiu și fără discriminări, art. 21 care consacră dreptul de acces liber la justiție și art. 24 care garantează dreptul la apărare.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că, în esență, se susține că prevederile art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă sunt neconstituționale, întrucât limitează posibilitatea reprezentării convenționale a persoanelor juridice în fața instanțelor judecătorești exclusiv la reprezentarea prin avocat sau consilier juridic, nefiind permisă reprezentarea convențională prin altă persoană juridică, aceasta din urmă reprezentată, la rândul său, prin avocat sau consilier juridic. Având în vedere că se invocă încălcarea unor drepturi fundamentale garantate la nivel constituțional explicit persoanelor fizice, Curtea reține că, în jurisprudența sa, a statuat că exigențele unor drepturi sau libertăți fundamentale, spre exemplu accesul liber la justiție, libertatea individuală, dreptul de proprietate privată ori libertatea economică se aplică și în privința persoanelor juridice (Decizia nr. 40 din 29 ianuarie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 229 din 16 martie 2004, Decizia nr. 1.360 din 27 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 874 din 15 decembrie 2000, Decizia nr. 5 din 4 februarie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 95 din 5 martie 1999, sau Decizia nr. 498 din 10 mai 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 428 din 28 iunie 2012). Curtea a apreciat, totodată, că exigențele și garanțiile rezultate din drepturile și libertățile fundamentale reglementate prin Constituție sunt aplicabile și în privința persoanelor juridice, în măsura în care conținutul lor normativ este compatibil cu natura, specificul și particularitățile care caracterizează regimul juridic al persoanei juridice (Decizia nr. 485 din 23 iunie 2015, paragraful 27, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 539 din 20 iulie 2015).

17. În continuare, Curtea reține că, în argumentarea neconstituționalității prevederilor art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța care a ridicat excepția de neconstituționalitate face trimitere la Decizia nr. 485 din 23 iunie 2015, prin care Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor din Codul de procedură civilă

care făceau referire la obligativitatea formulării și susținerii cererii de recurs de către persoanele juridice prin avocat sau consilier juridic. Autoarea prezentei excepții susține că un raționament similar ar justifica și în cauza de față constatarea neconstituționalității textului de lege supus controlului. Prin decizia menționată, Curtea a statuat, în esență, că obligația reprezentării și asistării persoanelor juridice prin consilier juridic sau avocat pentru exercitarea recursului echivalează cu o condiție de admisibilitate a exercitării unei căi de atac excesivă față de scopul legitim urmărit, care poate conduce la imposibilitatea exercitării căii de atac a recursului, contravenind astfel prevederilor din Legea fundamentală care consacră dreptul de acces liber la justiție și care garantează dreptul la apărare.

18. În cauza de față, Curtea reține că textul de lege criticat are în vedere ipoteza reprezentării convenționale a persoanelor juridice în fața instanțelor de judecată, indiferent de etapa procesuală, în primă instanță sau în soluționarea unei căi de atac, aceasta realizându-se numai prin consilier juridic sau avocat. Ca regulă generală, persoanelor fizice sau juridice care au calitatea de părți într-un proces legea le recunoaște posibilitatea de a-și exercita drepturile procesuale și de a îndeplini actele procedurale fie în mod direct, personal, fie mediat, prin intermediul unui reprezentant. În unele cazuri, reprezentarea este obligatorie, fiind de natură legală. Astfel, persoanele fizice lipsite de capacitate de exercițiu vor fi întotdeauna reprezentate în instanță, după caz, de către părinți sau tutori. În ce privește persoanele juridice, reprezentarea legală este necesară în considerarea naturii specifice a acestor subiecte de drept, caracterizate printr-o imposibilitate obiectivă de a participa în mod direct și nemijlocit la raporturile sociale. De aceea, art. 209 din Codul civil stabilește regula potrivit căreia persoana juridică își exercită drepturile și își îndeplinește obligațiile prin organele sale de administrare, adică prin persoanele fizice sau juridice care, prin lege, actul de constituire sau statut, sunt desemnate să acționeze, în raporturile cu terții, individual sau colectiv, în numele și pe seama persoanei juridice.

19. Alături de reprezentarea legală, persoanele juridice pot beneficia și de o reprezentare convențională, care, așa cum precizează textul de lege criticat, se poate realiza în fața instanțelor de judecată numai prin consilier juridic sau avocat. Faptul că legiuitorul a redus posibilitatea reprezentării convenționale a persoanelor juridice în fața instanțelor doar la avocat sau consilier juridic nu este de natură să aducă atingere dreptului de acces liber la justiție, de vreme ce reprezentarea convențională este o simplă facultate, persoanele juridice păstrându-și permanent, în condițiile prevederilor de lege ce formează obiectul prezentei excepții, posibilitatea de a sta în justiție prin reprezentantul legal. Prin urmare, în măsura în care nu pot îndeplini exigențele impuse de prevederile art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă, persoanele juridice au posibilitatea de a introduce acțiuni și de a formula cereri, a ridica excepții și a propune probe, precum și de a efectua orice alt act procesual prin reprezentantul legal. Prin urmare, nu se pune problema încălcării dreptului de acces liber la justiție sau a dreptului la apărare.

20. Curtea reține, așadar, că există o deosebire fundamentală față de ipoteza examinată prin Decizia nr. 485 din 23 iunie 2015, prin care a constatat că, în cazul introducerii cererii de recurs, precum și în ce privește susținerea acestuia, dreptul persoanei juridice de a avea un reprezentant convențional era transformat într-o obligație. Astfel, prevederile de lege criticate în cauza de față nu restricționează posibilitatea persoanelor juridice ca, în situația în care nu apelează la un reprezentant convențional — avocat sau consilier juridic, să stea în justiție prin reprezentantul legal. Faptul că art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă, criticat în cauza de față, interzice, implicit, reprezentarea convențională a persoanelor juridice prin alte persoane juridice nu se poate constitui într-un fine de

neconstituționalitate. De altfel, atât timp cât legea oferă posibilitatea reprezentării într-o manieră profesionalizată, fie prin intermediul unui avocat ales, cu care a încheiat un contract de reprezentare judiciară, fie prin consilierul juridic propriu, angajat cu contract de muncă, nici nu își găsește rațiunea eventuala reprezentare convențională printr-o altă persoană juridică. Într-o logică firească, reprezentantul pe care și-l desemnează partea pentru a-i apăra interesele în cursul procesului trebuie să fie apt să își îndeplinească în mod eficient mandatul, ceea ce înseamnă că trebuie să aibă calitățile necesare pentru a construi o apărare rezonabilă. Or, nicio altă entitate nu poate fi mai calificată decât cele două profesii specializate în desfășurarea activității de asistență juridică și reprezentare judiciară menționate în textul de lege criticat, respectiv avocații și consilierii juridici.

21. În acest sens, este relevantă și Decizia nr. 9 din 4 aprilie 2016, referitoare la examinarea sesizării formulate de Tribunalul Brașov — Secția I civilă în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 400 din 26 mai 2016, prin care Înalta Curte de Casație și Justiție s-a pronunțat asupra modului de interpretare a dispozițiilor art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă, concluzionând că cererea de chemare în judecată și reprezentarea convențională a persoanei juridice în fața instanțelor de judecată nu se pot face prin mandatar persoană juridică și nici prin consilierul juridic sau avocatul acesteia din urmă. Dacă s-ar agreea ideea ca o persoană juridică să fie reprezentată de o altă persoană juridică, s-ar ajunge la concluzia, de neacceptat, că reprezentarea în sine ar putea constitui obiect de activitate al mandatarului (paragraful 35). Instanța supremă a precizat că activitatea de reprezentare convențională în fața instanțelor de judecată este o activitate necomercială, rezervată prin lege avocaților și consilierilor juridici.

22. În sprijinul acestei idei este și Decizia nr. XXII din 12 iunie 2006, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea unui recurs în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 936 din 20 noiembrie 2006, prin care s-a statuat că nu este permisă înființarea societăților comerciale de consultanță, asistență și reprezentare juridică. Prin decizia menționată, instanța supremă a constatat că activitățile de reprezentare juridică, de redactare a unor acte juridice, de formulare de acțiuni sau de exercitare și motivare a căilor de atac nu se încadrează în categoria faptelor de comerț, astfel că acestea nu pot fi exercitate de societăți constituite cu un asemenea obiect, iar cererile de autorizare a constituirii și de

înmatriculare a societăților comerciale de consultanță, asistență și reprezentare juridică sunt inadmisibile.

23. În sublinierea aceleiași idei, Înalta Curte de Casație și Justiție a formulat și argumentul potrivit căruia contractul de mandat încheiat între două persoane juridice produce efecte doar în planul dreptului material, nu și în planul dreptului procesual, care este guvernat, în materia reprezentării, de norme legale imperative (paragraful 33 din Decizia nr. 9 din 4 aprilie 2016). Ca atare, în ce privește reprezentarea convențională, persoana juridică va putea utiliza exclusiv mijloacele procedurale permise de legea procesual civilă, neputându-se prevala de regulile valabile în cazul contractului de mandat civil, subzistând, însă, în orice moment, posibilitatea reprezentării legale, ca o garanție a dreptului de acces liber la justiție și a exercitării efective a dreptului la apărare.

24. Curtea Constituțională reține că, nici chiar în situația care a determinat Tribunalul Bacău să ridice prezenta excepție de neconstituționalitate în primul dintre cele două dosare conexe din cauza de față nu se poate reține încălcarea prevederilor art. 21 și nici ale art. 24 din Constituție. Nimic nu împiedică reclamanta, persoană juridică al cărei sediu se află în străinătate, care a sesizat instanța de judecată prin intermediul filialei sale din România, să încheie cu un avocat un contract distinct de asistență juridică. Codul de procedură civilă oferă remedii procedurale pentru acoperirea lipsei dovezii calității de reprezentant a celui care a acționat în numele părții, stabilind, prin art. 82 alin. (1), obligația instanței de a da un termen scurt pentru acoperirea lipsurilor, iar dacă acestea nu se acoperă, cererea va fi anulată.

25. Instanța autoare a excepției mai susține că, prin prevederile textului de lege criticat, s-ar crea o discriminare între persoanele juridice și cele fizice, în cazul acestora din urmă neexistând limitări similare ale reprezentării convenționale. Față de această critică, Curtea observă că dispozițiile art. 83 alin. (1) din Codul de procedură civilă stabilesc că persoanele fizice pot fi reprezentate în instanță de către avocat sau alt mandatar, fără să distingă după cum acesta din urmă este persoană fizică sau juridică. Textul citat trebuie interpretat, însă, în lumina interdicției reliefate în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, mai sus evocată, referitoare la nelegalitatea constituirii unor persoane juridice al căror obiect de activitate să îl reprezinte consultanța, asistența și reprezentarea juridică. Astfel înțeles textul care reglementează reprezentarea convențională în fața instanțelor a persoanelor fizice, se constată că nu există, în realitate, nicio diferență între persoanele juridice și cele fizice în ce privește acest aspect, astfel că nu se poate reține nici pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Constituție.

26. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată, din oficiu, de Tribunalul Bacău — Secția a II-a civilă și de contencios administrativ și fiscal în dosarele nr. 11.247/180/2015 și nr. 2.104/110/2015 și constată că prevederile art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Bacău — Secția a II-a civilă și de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 25 aprilie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Valentina Bărbățeanu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 298

din 4 mai 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Ionescu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, excepție ridicată de Ovidiu Arion Bălan-Pop în Dosarul nr. 5.805/337/2015 al Curții de Apel Cluj — Secția penală și de minori și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.742D/2016.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

3. Președintele Curții dispune a se face apelul și în dosarele nr. 232D/2017 și nr. 373D/2017, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, excepție ridicată de Petru Mureșan în Dosarul nr. 1.941/265/2014/a2 al Curții de Apel Cluj — Secția penală și de minori și, respectiv, de Andrei Nicușor Hirsch în Dosarul nr. 43.730/245/2014 al Curții de Apel Iași — Secția penală și pentru cauze cu minori.

4. La apelul nominal răspunde pentru autorul excepției din Dosarul Curții nr. 232D/2017 avocat Ionel Manole, din cadrul Baroului Bihor, având împuternicire avocațială depusă la dosar. Lipsește autorul excepției din Dosarul Curții nr. 373D/2017, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită. Magistratul-asistent precizează că, în Dosarul Curții nr. 232D/2017, autorul excepției a depus un memoriu în susținerea excepției de neconstituționalitate invocate.

5. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor, iar apărătorul prezent și reprezentantul Ministerului Public arată că sunt de acord cu conexarea. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 232D/2017 și nr. 373D/2017 la Dosarul nr. 2.742D/2016, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul apărătorului autorului din Dosarul nr. 232D/2017, care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate, reiterând

motivele cuprinse în notele scrise aflate la dosar, totodată precizând că, față de jurisprudența anterioară a instanței de control constituțional în materie, elementul de noutate invocat în prezenta speță îl constituie situația de discriminare pozitivă de care se bucură persoanele care au fost condamnate anterior la o pedeapsă a închisorii cu aplicarea suspendării sub supraveghere a executării, comparativ cu un recidivist postcondamnatoriu condamnat la pedeapsa închisorii cu aplicarea suspendării condiționate a executării, în condițiile săvârșirii unei noi infracțiuni, în termenul de încercare, pentru care textul sancționator prevede alternativa pedepsei amenzii.

7. Reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens, arată că autorii excepției, prin formularea motivelor de neconstituționalitate, compară instituția suspendării condiționate a executării pedepsei cu instituția suspendării executării pedepsei sub supraveghere. Or, cele două instituții sunt diferite, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere fiind reglementată atât în vechea legislație, la art. 86¹, cât și în noul Cod penal, la art. 91—98. Totodată, precizează că modalitatea de interpretare și aplicare a prevederilor legale criticate a fost dezlegată prin Decizia nr. 13 din 6 mai 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

8. Prin Încheierea din 3 noiembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 5.805/337/2015, **Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal**. Excepția a fost ridicată de Ovidiu Arion Bălan-Pop cu ocazia soluționării apelului declarat împotriva Sentinței penale nr. 79 din 15 aprilie 2016, pronunțată de Judecătoria Zalău în Dosarul nr. 5.805/337/2015, prin care autorul excepției a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe și furt în scop de folosință. Infracțiunile pentru care autorul excepției a fost trimis în judecată au fost comise în perioada termenului de încercare, fiind anterior condamnat la pedeapsa închisorii, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, pentru o infracțiune comisă sub incidența Codului penal din 1969.

9. Prin Încheierea penală nr. 171 din 21 decembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 1.941/265/2014/a2, **Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal**.

Excepția a fost ridicată de Petru Mureșan cu ocazia soluționării apelului declarat împotriva Sentinței penale nr. 74 din 24 februarie 2016, pronunțată de Judecătoria Năsăud în Dosarul nr. 1.351/866/2015, prin care autorul excepției a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe. Inculpatul, autor al excepției, este recidivist postcondamnatoriu, având o condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

10. Prin Decizia penală nr. 18 din 19 ianuarie 2017 pronunțată în Dosarul nr. 43.730/245/2014, **Curtea de Apel Iași — Secția penală și pentru cauze cu minori a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal.**

Excepția a fost ridicată de Andrei Nicușor Hirsch cu ocazia soluționării apelului declarat împotriva Sentinței penale nr. 614 din 7 martie 2016, pronunțată de Judecătoria Iași, prin care autorul excepției a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii de conducere pe drumurile publice a unui autovehicul sau tramvai de către o persoană căreia exercitarea dreptului de a conduce i-a fost suspendată, prin aceeași sentință fiind revocată suspendarea condiționată a executării pedepsei de 3 ani închisoare aplicată anterior de Judecătoria Iași prin Sentința penală nr. 2.550 din 24 septembrie 2010.

11. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorul din Dosarul Curții nr. 2.742D/2016 susține, în esență, că dispozițiile de lege criticate permit instanțelor de judecată, în determinarea legii penale mai favorabile, să combine dispozițiile art. 83 alin. 1 din Codul penal din 1969, privitoare la revocarea în cazul săvârșirii unei noi infracțiuni, cu cele ale actualului Cod penal, cu încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (4) și art. 61 alin. (1), întrucât, prin combinarea dispozițiilor penale din mai multe legi succesive se creează, pe cale judiciară, o a treia lege (*lex tertia*). Invocă Decizia Curții Constituționale nr. 265 din 6 mai 2014.

12. Autorul excepției din Dosarul Curții nr. 232D/2017 susține, în esență, că motivele de neconstituționalitate privesc situația de discriminare pozitivă de care se bucură persoanele care au „beneficiat” de o condamnare anterioară la o pedeapsă a închisorii cu aplicarea suspendării sub supraveghere a executării, comparativ cu un recidivist postcondamnatoriu condamnat la pedeapsa închisorii cu aplicarea suspendării condiționate a executării, în condițiile săvârșirii unei noi infracțiuni, în termenul de încercare, pentru care textul sancționator prevede alternativa pedepsei amenzii. Susține că, în condițiile aplicării unei pedepse cu amenda, prevederile art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 aduc atingere inclusiv principiului aplicării globale a legii penale mai favorabile, consfințit prin Decizia Curții Constituționale nr. 265/2014, impunând, în speță, aplicarea legii defavorabile — Codul penal din 1969 — după ce la stabilirea pedepsei s-ar aplica legea mai favorabilă — noul Cod penal.

13. Autorul excepției din Dosarul Curții nr. 373D/2017 susține că reglementarea criticată generează o vădită stare de inegalitate între persoanele ce au săvârșit infracțiuni pedepsite cu închisoarea, dar cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, sub imperiul Codului penal din 1969 și care, ca efect

al eliminării din noua reglementare a instituției suspendării condiționate, nu vor putea beneficia de reglementările mai favorabile cuprinse în noua reglementare penală referitoare la revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere în cazul săvârșirii de noi infracțiuni, și persoanele ce au săvârșit o infracțiune pedepsită cu închisoarea, dar cu suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei sub imperiul Codului penal din 1969 și care, în temeiul art. 16 alin. (2) din Legea nr. 187/2012, pot beneficia de reglementările mai favorabile referitoare la revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere în cazul săvârșirii de noi infracțiuni — art. 96 alin. (4) din noul Cod penal.

14. **Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori**, exprimându-și opinia în dosarele Curții nr. 2.742D/2016 și nr. 232D/2017, arată că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată și, în acest sens, face referire la considerentele deciziilor Curții Constituționale nr. 414 din 16 iunie 2016 și nr. 648 din 11 noiembrie 2014, precizând, totodată, că norma tranzitorie criticată este clară și previzibilă și nu contravine principiului constituțional al egalității în drepturi.

15. **Curtea de Apel Iași — Secția penală și pentru cauze cu minori** apreciază că prevederile criticate nu contravin dispozițiilor constituționale invocate, în condițiile în care nu se poate pune semnul egalității între revocarea suspendării executării pedepsei dispusă conform prevederilor art. 81 din Codul penal din 1969 și revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere dispusă conform prevederilor art. 86 din Codul penal din 1969, ca urmare a săvârșirii unei noi infracțiuni în termenul de încercare stabilit de instanță.

16. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

17. **Guvernul**, exprimându-și punctul de vedere în dosarele conexe, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Reține că menținerea regimului legal în vigoare la data la care s-a aplicat o hotărâre definitivă de condamnare apare ca o soluție logică având în vedere faptul că suspendarea condiționată a executării pedepsei nu se mai regăsește în legea actuală, astfel încât trebuia identificat de către legiuitor un regim aplicabil de la data intrării în vigoare a noului Cod penal. Observă că operează o prezumție legală, în sensul că vechea modalitate de individualizare a pedepsei este mai favorabilă, nefiind necesară modificarea acesteia ca efect al intrării în vigoare a dispozițiilor privind amânarea aplicării pedepsei. Arată că, în contextul consacării explicite în Constituție a principiului separației puterilor în stat, a fost stabilită relația între principiul autorității de lucru judecat și aplicarea legii penale mai favorabile în cazul hotărârilor definitive și face referire, în acest sens, la Decizia Curții Constituționale nr. 365 din 25 iunie 2014.

18. **Avocatul Poporului**, exprimându-și punctul de vedere în dosarele conexe, arată că a transmis punctul său de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 în dosarele Curții Constituționale nr. 357D/2016, nr. 247D/2016 și nr. 1.970D/2016, fiind reținut în deciziile Curții Constituționale nr. 632 din 8 octombrie 2015, nr. 715 din 27 octombrie 2015 și nr. 724 din

6 decembrie 2016. Precizează că își menține punctul de vedere anterior exprimat.

19. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, memoriul depus în Dosarul Curții nr. 232D/2017, concluziile apărătorului prezent, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

20. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

21. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012. Dispozițiile de lege criticate au următorul conținut: „*Regimul suspendării condiționate a executării pedepsei prevăzute la alin. (1), inclusiv sub aspectul revocării sau anulării acesteia, este cel prevăzut de Codul penal din 1969.*”

22. Autorul excepției din Dosarul Curții nr. 2.742D/2016 susține că prevederile criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (4) referitor la principiul separației și echilibrului puterilor în cadrul democrației constituționale, art. 15 alin. (2) referitor la principiul neretroactivității, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile, și art. 61 alin. (1) potrivit căruia Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării. Autorii excepției din dosarele Curții nr. 232D/2017 și nr. 373D/2017 susțin că normele criticate aduc atingere dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 16 privind egalitatea în drepturi a cetățenilor, fără privilegii și fără discriminări, art. 21 alin. (3) privind dreptul părților la un proces echitabil și art. 124 alin. (1) referitor la înfăptuirea justiției.

23. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 au mai constituit obiect al controlului de constituționalitate, din perspectiva afectării dispozițiilor constituționale ale art. 15 alin. (2) referitor la principiul aplicării legii penale mai favorabile și art. 16 referitor la egalitatea în drepturi, prin Decizia nr. 648 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 30 din 14 ianuarie 2015, Curtea reținând că situația din speța dedusă controlului de constituționalitate se caracterizează prin faptul că cel condamnat, fiindu-i aplicată suspendarea condiționată a executării pedepsei potrivit Codului penal din 1969, a săvârșit o nouă infracțiune, descoperită în termenul de încercare, procesul său fiind pendinte la data intrării în vigoare a noului Cod penal. Această situație tranzitorie este reglementată de art. 15 din Legea nr. 187/2012, care prevede că măsura suspendării condiționate a executării pedepsei aplicate în baza Codului penal din 1969 se menține și după intrarea în vigoare a Codului penal, iar regimul suspendării condiționate a

executării pedepsei prevăzute la alin. (1), inclusiv sub aspectul revocării sau anulării acesteia, este cel prevăzut de Codul penal din 1969. Totodată, Curtea a constatat că instituția suspendării condiționate a executării pedepsei nu se mai regăsește în Codul penal intrat în vigoare la 1 februarie 2014. Având în vedere că instituția suspendării condiționate a executării pedepsei nu a mai fost preluată în noua reglementare, iar această instituție privește modul de executare a pedepsei, Curtea a apreciat că, din perspectiva aplicării legii penale în timp, este justificat ca regimul suspendării condiționate a executării pedepsei, precum și motivele care pot duce la revocarea măsurii să fie supuse legii în vigoare de la momentul aplicării acesteia (considerente reluate și în deciziile nr. 221 din 2 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 424 din 15 iunie 2015; nr. 632 din 8 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 878 din 24 noiembrie 2015; nr. 666 din 15 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 869 din 20 noiembrie 2015; nr. 682 din 20 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 894 din 27 noiembrie 2015, nr. 692 din 20 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 882 din 25 noiembrie 2015, și nr. 715 din 27 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 869 din 20 noiembrie 2015).

24. Curtea a reținut, de asemenea, că autorul excepției de neconstituționalitate a pus în balanță, în momentul formulării criticilor de neconstituționalitate, modul de revocare a măsurii suspendării condiționate și de individualizare a pedepsei pentru noua infracțiune, având în vedere, pe de-o parte, instituția suspendării condiționate a executării pedepsei (art. 81 din Codul penal din 1969), iar, pe de altă parte, instituția suspendării executării pedepsei sub supraveghere (art. 91 din Codul penal). Or, cele două instituții sunt instituții diferite, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere fiind reglementată atât în vechea legislație, la art. 86¹, cât și în noul Cod penal, la art. 91—98. Astfel, chiar dacă, potrivit art. 96 alin. (5) din Codul penal în vigoare, pedeapsa principală pentru noua infracțiune, în cazul revocării suspendării executării pedepsei sub supraveghere, se stabilește și se execută, după caz, potrivit dispozițiilor referitoare la recidivă sau la pluralitatea intermediară, această nouă reglementare nu poate fi considerată lege penală mai favorabilă în raport de vechea reglementare a suspendării condiționate a executării pedepsei, ci doar în ceea ce privește, eventual, vechea reglementare a suspendării executării pedepsei sub supraveghere. Așa fiind, Curtea a apreciat că declararea neconstituționalității textului de lege criticat din perspectiva susținută nu poate atrage aplicarea în speță a reglementărilor referitoare la suspendarea executării pedepsei sub supraveghere din Codul penal.

25. Cât privește critica referitoare la crearea unui regim discriminatoriu între persoanele a căror pedeapsă a fost suspendată condiționat și persoanele a căror pedeapsă a fost suspendată sub supraveghere, se constată că o problemă similară a fost analizată prin Decizia nr. 221 din 2 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 424 din 15 iunie 2015, paragrafele 16 și 17, ocazie cu care s-a reținut că, fiind în prezența unor instituții juridice diferite, și regimul juridic diferit reglementat de către legiuitor este justificat. În aceste

condiții, diferența de tratament juridic aplicabilă persoanelor aflate în ipoteza celor două norme legale este justificată tocmai de faptul că acestea nu se află în situații juridice similare.

26. Curtea a reținut, totodată, că modalitatea de interpretare și aplicare a prevederilor legale criticate a fost dezlegată prin Decizia nr. 13 din 6 mai 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, prilej cu care s-a statuat că „în aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, conform Deciziei nr. 265/2014 a Curții Constituționale, în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care, potrivit Codului penal anterior, a fost aplicată, printr-o hotărâre definitivă, o pedeapsă, cu suspendarea condiționată a executării, care, conform art. 41 alin. (1) din Codul penal, nu îndeplinește condițiile pentru a constitui primul termen al recidivei postcondamnatorii și, respectiv, o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este legea nouă, stabilirea și executarea pedepsei, în urma revocării suspendării condiționate se realizează potrivit dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal raportat la art. 83 alin. 1 din Codul penal anterior”.

27. Cât privește critica potrivit căreia dispozițiile de lege criticate permit instanțelor de judecată, în determinarea legii penale mai favorabile, să legifereze, contrar celor statuate de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 265 din 6 mai 2014, Curtea a reținut că principiul separației și echilibrului puterilor în stat presupune existența unui control reciproc între puterile statului, sub aspectul exercitării în conformitate cu legea a atribuțiilor lor specifice, acesta fiind un mecanism specific statului de drept și democratic, pentru evitarea abuzurilor din partea uneia sau alteia dintre puterile statului (Decizia nr. 1.109 din 8 septembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 773 din 2 noiembrie 2011). Controlul

textelor de lege invocate ca temei de drept, realizat de instanța investită cu soluționarea unei cauze penale, corespunde atribuțiilor constituționale ale instanțelor judecătorești. Potrivit art. 124 alin. (3) din Constituție, în activitatea de înlăptuire a justiției, judecătorii se supun numai legii, a cărei interpretare se realizează în mod necesar în procesul soluționării cauzelor, întrucât interpretarea este o fază indispensabilă aplicării legii. În aceste condiții, prin interpretarea și aplicarea de către instanță a textelor de lege criticate nu se realizează un „transfer” de competență din sfera puterii legislative în sfera puterii judecătorești.

28. În ceea ce privește invocarea de către autorii excepției a dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5), Curtea a reținut că principiul legalității este unul de rang constituțional (a se vedea Decizia nr. 901 din 17 iunie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 503 din 21 iulie 2009), astfel încât încălcarea legii are drept consecință imediată nesocotirea dispozițiilor constituționale precitate, care prevăd că respectarea legilor este obligatorie. Statul de drept asigură supremația Constituției, corelarea tuturor legilor cu aceasta (a se vedea Decizia nr. 22 din 27 ianuarie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 17 martie 2004). În aceste condiții, instanța de control constituțional nu a putut reține contrarietatea între prevederile de lege criticate și dispozițiile constituționale invocate, ci, dimpotrivă, pentru considerentele dezvoltate în precedent, Curtea a constatat corelarea prevederilor art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 cu dispozițiile constituționale referitoare la separația și echilibrul puterilor în cadrul democrației constituționale, egalitatea în drepturi a cetățenilor, legea penală mai favorabilă și înlăptuirea justiției.

29. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a modifica jurisprudența Curții, atât soluția, cât și considerentele deciziilor precitate sunt aplicabile și în prezenta cauză.

30. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ovidiu Arion Bălan-Pop în Dosarul nr. 5.805/337/2015 al Curții de Apel Cluj — Secția penală și de minori, de Petru Mureșan în Dosarul nr. 1.941/265/2014/a2 al Curții de Apel Cluj — Secția penală și de minori și, respectiv, de Andrei Nicușor Hirsch în Dosarul nr. 43.730/245/2014 al Curții de Apel Iași — Secția penală și pentru cauze cu minori și constată că dispozițiile art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Cluj — Secția penală și de minori și Curții de Apel Iași — Secția penală și pentru cauze cu minori și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 4 mai 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Mihaela Ionescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 303

din 4 mai 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 202 alin. (4) lit. d), art. 218 și art. 219 din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Ionescu	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 218 și art. 219 din Codul de procedură penală raportate la art. 202 alin. (4) lit. d) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Nicușor Florin Mușat, în Dosarul nr. 4.091/740/2016 al Judecătoriei Alexandria, respectiv soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 218 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Alexandru Cosmin Călin, în dosarul nr. 473/87/2016/a3 (2.174/2016) al Curții de Apel București — Secția a II-a penală și care formează obiectul dosarelor Curții Constituționale nr. 1.361D/2016, respectiv nr. 2.973D/2016.

2. Dezbaterile au avut loc la data de 25 aprilie 2017, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Cosmin Grancea, dată la care Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a dispus conexarea Dosarului nr. 2.973D/2016 la Dosarul nr. 1.361D/2016, care a fost primul înregistrat. Dezbaterile au fost consemnate în încheierea de ședință din data de 25 aprilie 2017, când, având în vedere cererea formulată de apărătorul autorilor excepțiilor, avocat Iulian Creață, din cadrul Baroului Teleorman, de amânare a pronunțării în vederea depunerii de concluzii scrise, în temeiul dispozițiilor art. 222 alin. (2) din Codul de procedură civilă coroborate cu ale art. 14 din Legea nr. 47/1992, Curtea a amânat pronunțarea pentru data de 4 mai 2017, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 13 iulie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 4.091/740/2016, **Judecătoria Alexandria a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 218 și art. 219 din Codul de procedură penală raportate la art. 202 alin. (4) lit. d) din Codul de procedură penală**. Excepția a fost ridicată de Nicușor Florin Mușat în soluționarea, în principal, a cererii de revocare a măsurii preventive a arestului la domiciliu și, în subsidiar, a cererii de înlocuire a măsurii arestului la domiciliu cu măsura controlului judiciar.

4. Prin Decizia penală nr. 340/CO din 30 iunie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 473/87/2016/a3 (2.174/2016), **Curtea de Apel București — Secția a II-a penală a sesizat Curtea**

Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 218 din Codul de procedură penală. Excepția a fost ridicată de Alexandru Cosmin Călin, în soluționarea contestației formulate împotriva Încheierii nr. 73 din 14 iunie 2016, pronunțată de Tribunalul Teleorman — Secția penală, în Dosarul nr. 473/87/2016/a3, prin care s-a respins, ca nefondată, cererea de constatare a încetării de drept a măsurii arestului la domiciliu formulată de autorul excepției.

5. În motivarea excepțiilor de neconstituționalitate, autorii susțin, în esență, că normele procesual penale sunt neconstituționale, întrucât măsura preventivă a arestului la domiciliu nu este prevăzută în Legea fundamentală, prin aceasta fiind încălcate dispozițiile constituționale referitoare la libertatea individuală și aducându-se atingere principiilor *nulla poena sine lege*, respectiv *nullum crimen sine lege*.

6. **Judecătoria Alexandria** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată și, în acest sens, reține considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 361 din 7 mai 2015, paragraful 13 și următoarele.

7. **Curtea de Apel București — Secția a II-a penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens face referire la Decizia Curții Constituționale nr. 712 din 4 decembrie 2014. Reține că ingerința generată de măsura arestului la domiciliu vizează drepturi fundamentale, respectiv dreptul la libertate individuală, libera circulație, viața intimă, familială și privată, dreptul la învățătură și muncă și protecția socială a muncii, este reglementată prin lege, respectiv art. 218—222 din Codul de procedură penală, are ca scop legitim desfășurarea instrucției penale, fiind o măsură judiciară aplicabilă în cursul urmăririi penale, al procedurii de cameră preliminară și al judecății în primă instanță, se impune, fiind adecvată *in abstracto* scopului legitim urmărit, este nediscriminatorie și este necesară într-o societate democratică, pentru protejarea valorilor statului de drept. Reține, totodată, că aspectele invocate de autor în motivarea excepției de neconstituționalitate excedează competenței Curții Constituționale, deoarece, dacă instanța de control constituțional ar fi chemată să se pronunțe în sensul solicitat, ar însemna ca aceasta să devină legislator pozitiv, aspect prohibit prin dispozițiile art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

9. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate ce face obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.361D/2016 este neîntemeiată. În acest sens face referire la considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 650 din 11 noiembrie 2014. Exprimându-și punctul de vedere în Dosarul Curții Constituționale nr. 2.973D/2016, Guvernul consideră că

excepția de neconstituționalitate este, în principal, inadmisibilă și, în subsidiar, neîntemeiată. Arată că simpla înșiruire a unor texte constituționale, fără a indica, în concret, în ce constă, în opinia autorului excepției de neconstituționalitate, contrarietatea între textele Constituției și norma legală criticată, constituie un motiv de respingere a excepției, ca inadmisibilă. Cât privește soluția de respingere a excepției de neconstituționalitate, ca neîntemeiată, face referire la considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 361 din 7 mai 2015, apreciind că, *mutatis mutandis*, acestea sunt valabile și în prezenta cauză.

10. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile criticate sunt constituționale. Reține că prevederile de lege criticate constituie aplicarea, la nivelul legislației infraconstituționale, a prevederilor art. 23 alin. (2) din Legea fundamentală. Analizând textul constituțional precitat, observă că acesta se referă, în mod generic, la noțiunea de „areștere”, așa încât, reține că, în aprecierea acestei dispoziții constituționale, legiuitorul a reglementat o serie de măsuri preventive ce pot fi dispuse în scopul bunei desfășurări a procesului penal. Cu privire la măsurile preventive arată că acestea sunt instituții de drept procesual penal, cu caracter de constrângere, prin care suspectul sau inculpatul este împiedicat să întreprindă anumite activități care s-ar răsfrânge negativ asupra desfășurării procesului penal, însă întrucât ingerința generată de luarea măsurilor preventive vizează drepturi fundamentale, respectiv dreptul la libertatea individuală, legiuitorul a instituit garanții procesuale temeinice, constând în numeroasele condiții ce trebuie realizate cumulativ pentru a se putea dispune o măsură de prevenție (Decizia Curții Constituționale nr. 744 din 13 decembrie 2016). Invocă considerente ale Deciziei Curții Constituționale nr. 361 din 7 mai 2015, referitoare la condițiile de luare a măsurii arestului la domiciliu.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, concluziile scrise ale autorilor excepției, concluziile orale ale apărătorului autorilor excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 202 alin. (4) lit. d), art. 218 și art. 219 din Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare, care au următorul conținut:

— Art. 202 alin. (4) lit. d): „Măsurile preventive sunt: [...] d) arestul la domiciliu;”;

— Art. 218: „(1) Arestul la domiciliu se dispune de către judecătorul de drepturi și libertăți, de către judecătorul de cameră preliminară sau de către instanța de judecată, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 223 și luarea acestei măsuri este necesară și suficientă pentru realizarea unuia dintre scopurile prevăzute la art. 202 alin. (1).

(2) Aprecierea îndeplinirii condițiilor prevăzute la alin. (1) se face ținându-se seama de gradul de pericol al infracțiunii, de scopul măsurii, de sănătatea, vârsta, situația familială și alte împrejurări privind persoana față de care se ia măsura.

(3) Măsura nu poate fi dispusă cu privire la inculpatul față de care există suspiciunea rezonabilă că a săvârșit o infracțiune asupra unui membru de familie și cu privire la inculpatul care a fost anterior condamnat definitiv pentru infracțiunea de evadare.

(4) Persoanei față de care s-a dispus măsura arestului la domiciliu i se comunică, sub semnătură, în scris, drepturile prevăzute la art. 83, dreptul prevăzut la art. 210 alin. (1) și (2), dreptul de acces la asistență medicală de urgență, dreptul de a contesta măsura și dreptul de a solicita revocarea sau înlocuirea acestei măsuri cu o altă măsură preventivă, iar în cazul în care persoana nu poate ori refuză să semneze, se va încheia un proces-verbal.”;

— Art. 219: „(1) Judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță sau de la instanța corespunzătoare în grad acesteia în a cărei circumscripție se află locul unde s-a constatat săvârșirea infracțiunii ori sediul parchetului din care face parte procurorul care efectuează sau supraveghează urmărirea penală poate dispune, la propunerea motivată a procurorului, arestul la domiciliu al inculpatului.

(2) Procurorul înaintează judecătorului de drepturi și libertăți propunerea prevăzută la alin. (1) împreună cu dosarul cauzei.

(3) Judecătorul de drepturi și libertăți, sesizat conform alin. (1), fixează termen de soluționare în camera de consiliu în termen de 24 de ore de la înregistrarea propunerii și dispune citarea inculpatului.

(4) Neprezentarea inculpatului nu împiedică judecătorul de drepturi și libertăți să soluționeze propunerea înaintată de procuror.

(5) Judecătorul de drepturi și libertăți îl audiază pe inculpat atunci când acesta este prezent.

(6) Asistența juridică a inculpatului și participarea procurorului sunt obligatorii.

(7) Judecătorul de drepturi și libertăți admite sau respinge propunerea procurorului prin încheiere motivată.

(8) Dosarul cauzei se restituie organului de urmărire penală, în termen de 24 de ore de la expirarea termenului de formulare a contestației.

(9) Judecătorul de drepturi și libertăți care respinge propunerea de luare a măsurii arestului la domiciliu față de inculpat poate dispune, prin aceeași încheiere, luarea uneia dintre măsurile preventive prevăzute la art. 202 alin. (4) lit. b) și c), dacă sunt întrunite condițiile prevăzute de lege.”

14. În susținerea neconstituționalității normelor procesual penale criticate se invocă dispozițiile constituționale ale art. 23 referitor la libertatea individuală.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că măsura arestului la domiciliu a fost reglementată pentru prima dată prin dispozițiile Codului de procedură penală — Legea nr. 135/2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 486 din 15 iulie 2010. Potrivit art. 202 alin. (4) lit. d) din Codul de procedură penală, una dintre măsurile preventive care se pot dispune este cea a arestului la domiciliu, această măsură fiind reglementată de dispozițiile art. 218—222, titlul V, capitolul I, secțiunea a 5-a din Codul de procedură penală. Totodată, prin Decizia nr. 650 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 30 din 14 ianuarie 2015, paragraful 15, Curtea a reținut că, potrivit Codului de procedură penală, măsura arestului la domiciliu face parte din categoria măsurilor preventive, pe lângă reținerea, controlul judiciar, controlul judiciar pe cauțiune și arestarea preventivă. S-a observat că instanța de control constituțional, prin Decizia nr. 531 din 13 octombrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 942 din 21 octombrie 2005, a stabilit că

măsurile preventive sunt instituții de drept procesual cu caracter de constrângere, având drept scop asigurarea unei bune desfășurări a procesului penal. Ele vizează starea de libertate a învinutului sau inculpatului și au drept efect fie privarea de libertate, fie restrângerea libertății de mișcare.

16. De asemenea, în Decizia nr. 650 din 11 noiembrie 2014, paragraful 20, Curtea a statuat în sensul că, din perspectiva naturii/substanței, duratei, efectelor, modalității de executare și a intensității, atât măsura arestului preventiv, cât și măsura preventivă a arestului la domiciliu privesc o interferență majoră în dreptul la libertate individuală a persoanei. Așa fiind, atât persoanele aflate în arest preventiv, cât și cele aflate în arest la domiciliu se află într-o formă de privare de libertate, de vreme ce, spre deosebire de controlul judiciar sau controlul judiciar pe cauțiune, unde se poate impune interdicția de a părăsi țara sau o anumită localitate, ce reprezintă o restrângere a exercițiului la liberă circulație, atât în cazul arestului la domiciliu, cât și în cazul arestului preventiv inculpatul este obligat, pe durata luării măsurilor, să se afle într-un loc anume desemnat. Aceeași concluzie a fost reiterată de Curte și în Decizia nr. 361 din 7 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 419 din 21 iunie 2015, paragraful 15. Astfel, în susținerea caracterului de măsură privativă de libertate a arestului la domiciliu, Curtea a reținut două argumente de natură normativă, respectiv faptul că, în privința condițiilor de luare a măsurii arestului la domiciliu, art. 218 din Codul de procedură penală face trimitere la art. 223 din același cod, care reglementează condițiile și cazurile de aplicare a măsurii arestării preventive, și faptul că această măsură poate fi dispusă de către un judecător (judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorul de cameră preliminară și instanța de judecată), iar nu de către procuror, așa încât Curtea a reținut că, și din această perspectivă, cele două măsuri preventive au un regim juridic similar. De altfel, instanța de control constituțional a reținut Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 6 noiembrie 1980, pronunțată în Cauza *Guzzardi împotriva Italiei* (paragrafele 93 și 95), potrivit căreia privarea de libertate poate îmbrăca diverse forme, nu întotdeauna asemănătoare cu închisoarea, acestea fiind necesar a fi evaluate nu din perspectiva formei, ci a conținutului, cum ar fi obligația de a sta într-un spațiu limitat, izolarea de societate și de familie, încetarea îndeplinirii îndatoririlor oficiale, imposibilitatea contactului liber cu diferite categorii de persoane.

17. Totodată, în Decizia nr. 650 din 11 noiembrie 2014, paragrafele 17 și 19, Curtea a reținut că inviolabilitatea libertății individuale este reglementată de art. 23 din Constituție. Alin. (2) al aceluiași articol dispune în sensul că percheziționarea, reținerea sau arestarea unei persoane sunt permise numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege, iar alin. (4) prevede că arestarea preventivă se dispune de judecător și numai în cursul procesului penal. De asemenea, din ansamblul prevederilor constituționale rezultă că restrângerea libertății individuale are un cadru mult mai strict reglementat decât cel al restrângerii dreptului la liberă circulație. Curtea a observat că nici prevederile constituționale ale art. 23, nici cele convenționale ale art. 5 nu se referă la măsura arestului la domiciliu. Însă, Curtea a constatat că instanța de la Strasbourg a statuat că privarea de libertate poate lua diferite forme, precum și că locul executării măsurii nu trebuie să fie neapărat o instituție de detenție, în înțeles clasic, ci trebuie să se aibă în vedere anumiți factori, în special natura, durata, efectele și maniera de executare a măsurii în cauză, art. 5 din Convenție neavând ca obiect simplele restricții ale circulației — distincția dintre privarea de libertate și limitarea acesteia fiind una de grad sau de intensitate și nu una de natură sau de substanță. Așadar,

Curtea a reținut, în acord cu instanța de la Strasbourg, că măsura arestului la domiciliu reprezintă o măsură preventivă privativă de libertate, în accepțiunea art. 5 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, fiind citate, în acest sens, Hotărârea din 2 august 2001, pronunțată în Cauza *Mancini împotriva Italiei*; Hotărârea din 28 noiembrie 2002, pronunțată în Cauza *Lavents împotriva Letoniei*; Hotărârea din 8 iulie 2004, pronunțată în Cauza *Vachev împotriva Bulgariei*; Hotărârea din 30 septembrie 2004, pronunțată în Cauza *Nikolova împotriva Bulgariei (nr. 2)*; Hotărârea din 30 martie 2006, pronunțată în Cauza *Pekov împotriva Bulgariei*; Hotărârea din 7 noiembrie 2013, pronunțată în Cauza *Ermakov împotriva Rusiei* (paragraful 24 al Deciziei nr. 650 din 11 noiembrie 2014).

18. Cu privire la măsurile preventive, Curtea a reținut, în Decizia nr. 744 din 13 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 102 din 6 februarie 2017 (paragrafele 25, 26), că acestea sunt instituții de drept procesual penal cu caracter de constrângere, prin care suspectul sau inculpatul este împiedicat să întreprindă anumite activități care s-ar răsfrânge negativ asupra desfășurării procesului penal sau asupra atingerii scopului acestuia, sunt măsuri de constrângere puse la dispoziția organelor judiciare penale pentru a se asigura buna desfășurare a procesului penal, pentru a împiedica sustragerea suspectului sau inculpatului de la urmărirea penală ori de la judecată sau pentru prevenirea comiterii de către acesta a unei alte infracțiuni. Noul Cod de procedură penală prevede cinci măsuri preventive — reglementate expres și limitativ în art. 202 alin. (4), trei fiind privative de libertate (reținerea, arestul la domiciliu și arestarea preventivă), iar alte două fiind restrictive de drepturi (controlul judiciar și controlul judiciar pe cauțiune). Curtea a reținut, totodată, că, întrucât prin luarea măsurilor preventive se aduce atingere dreptului fundamental al inviolabilității persoanei, așadar libertății individuale, atât legislația națională (Codul de procedură penală, art. 23 din Constituția României), cât și cea europeană (art. 5 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale) au instituit o serie de garanții procesuale care să prevină abuzul și arbitrariul în luarea, menținerea, prelungirea și confirmarea acestora, transpuse în numeroase condiții ce trebuie realizate cumulativ. De altfel, Curtea a observat că actualul Cod de procedură penală prevede posibilitatea luării unor măsuri privative sau restrictive de libertate „doar în cazurile și în condițiile prevăzute de lege” [art. 9 alin. (2)]. Scopul și condițiile generale pentru luarea măsurilor preventive sunt reglementate în art. 202 din Codul de procedură penală, reglementări aplicabile indiferent de măsura preventivă ce se instituie, condițiile specifice de luare a fiecărei măsuri și procedura de urmat, conținutul și efectele dispunerii lor fiind reglementate prin norme procesuale penale cu caracter special cuprinse în secțiunile a 2-a („Reținerea”), a 3-a („Controlul judiciar”), a 4-a („Controlul judiciar pe cauțiune”), a 5-a („Arestul la domiciliu”) și a 6-a („Arestarea preventivă”) ale capitolului privind măsurile preventive. Așadar, în decizia precitată, Curtea a reținut că noua lege procesual penală stabilește obligația organului judiciar ca, la alegerea măsurii preventive, să analizeze cumulativ următoarele condiții generale: să existe probe sau indicii temeinice din care rezultă suspiciunea rezonabilă că o persoană a săvârșit o infracțiune [art. 202 alin. (1)], măsura aleasă să fie proporțională cu gravitatea acuzației [art. 202 alin. (3)], măsura preventivă să fie necesară pentru realizarea scopului urmărit prin dispunerea acesteia [art. 202 alin. (3)] — condiția necesității măsurilor privative sau restrictive de libertate fiind exprimată sub condiția caracterului

excepțional al acestora [art. 9 alin. (2)] și să nu existe, la momentul dispunerii, confirmării, prelungirii sau menținerii măsurii preventive, vreo cauză care împiedică punerea în mișcare sau exercitarea acțiunii penale.

19. Curtea constată că, pentru luarea măsurii arestului la domiciliu, art. 218 din Codul de procedură penală face trimitere la scopul și condițiile reglementate în art. 202 alin. (1) al aceluiași act normativ, iar condițiile generale prevăzute de lege pentru oricare dintre măsurile preventive se completează cu condițiile speciale și cazurile de aplicare prevăzute în art. 223 din Codul de procedură penală, pentru arestarea preventivă. Aceasta în condițiile în care, astfel cum s-a arătat, arestul la domiciliu și arestarea preventivă au un regim juridic similar.

20. Având în vedere cele arătate în precedent și reținând că libertatea individuală, invocată în prezenta cauză, nu este un drept absolut, ci unul relativ, astfel cum s-a arătat în jurisprudența Curții Constituționale, limitele libertății individuale fiind menționate expres în dispozițiile art. 23 alin. (2)—(12) din Constituție, Curtea constată că lipsa consacrării arestului la domiciliu în cuprinsul Legii fundamentale nu are drept consecință neconstituționalitatea reglementării infraconstituționale a acestei măsuri preventive privative de libertate. Într-adevăr, sub aspectul măsurilor preventive privative de libertate, textul art. 23 alin. (2) din Constituție menționează reținerea și arestarea unei persoane, însă, în ceea ce privește arestarea, astfel cum a reținut Curtea în deciziile precitate, textul constituțional nu o limitează numai la arestul efectuat într-un loc de deținere — arest preventiv —, ci se referă la aceasta într-un sens larg, astfel încât revine legiuitorului competența de a reglementa, la nivel infraconstituțional, o altă măsură preventivă privativă de libertate având ca standard maximal reglementările constituționale referitoare la arestul preventiv.

21. În final, Curtea constată că, în concluziile scrise — depuse la dosar ca urmare a amânării pronunțării pentru prezentul termen — apărătorul autorului excepției a invocat și încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (5), art. 15 alin. (1) și art. 53 din Constituție, precum și ale art. 5 și art. 18 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, așadar alt temei de neconstituționalitate în afara celui arătat prin ridicarea excepției de neconstituționalitate în fața instanței de judecată. Cu privire la această susținere, Curtea reține că, așa

cum reiese din dispozițiile art. 29 din Legea nr. 47/1992, părțile trebuie să își motiveze, în scris sau oral, excepția de neconstituționalitate ridicată, adică să indice prevederile și/sau principiile din Constituție pretins a fi încălcate de dispozițiile de lege criticate. Astfel invocată în fața instanței de judecată, excepția de neconstituționalitate trebuie pusă în discuția părților, iar instanța de judecată trebuie să își formuleze opinia cu privire la temeinicia excepției, toate acestea fiind menționate în încheierea de sesizare a Curții Constituționale. Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, de exemplu Decizia nr. 234 din 17 iunie 1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 182 din 4 august 1997, „Actul de sesizare a Curții Constituționale este încheierea pronunțată de instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate. Litigiul constituțional se desfășoară în limitele determinate de actul de sesizare”. De asemenea, prin Decizia nr. 24 din 27 ianuarie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 173 din 27 februarie 2004, Curtea a reținut că „litigiul constituțional se desfășoară numai în limitele determinate prin încheierea de sesizare, fără ca acestea să poată fi modificate de vreuna dintre părți.” Astfel, Curtea reține că este necesar a se distinge între situația în care, ulterior sesizării Curții Constituționale, autorul excepției invocă și alte temeiuri de neconstituționalitate decât cele arătate prin ridicarea excepției de neconstituționalitate în fața instanței de judecată (în scris sau oral), adică se invocă și alte dispoziții sau principii din Constituție pretins a fi încălcate de textele de lege criticate, ceea ce este inadmisibil, și, pe de altă parte, situația în care autorul excepției își expune argumentele pentru care susține că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, fără a indica temeiuri de drept noi, păstrând limitele sesizării — limite referitoare, pe de-o parte, la dispozițiile de lege criticate, și, pe de altă parte, la temeiurile constituționale invocate, însă putând aduce argumente noi celor deja arătate în fața instanței de judecată care a sesizat Curtea Constituțională, ceea ce este în concordanță cu prevederile Legii nr. 47/1992 (în același sens, Decizia nr. 722 din 6 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 59 din 20 ianuarie 2017, paragraful 29).

22. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Nicușor Florin Mușat în Dosarul nr. 4.091/740/2016 al Judecătoriei Alexandria și de Alexandru Cosmin Călin în Dosarul nr. 473/87/2016/a3 (2.174/2016) al Curții de Apel București — Secția a II-a penală și constată că dispozițiile art. 202 alin. (4) lit. d), art. 218 și art. 219 din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Alexandria și Curții de Apel București — Secția a II-a penală se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 4 mai 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Mihaela Ionescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 366

din 30 mai 2017

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (1)
din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit
din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare**

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Senia Costinescu	— magistrat-asistent-șef

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 11 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, excepție ridicată de Gabriela Petroi, în Dosarul nr. 3.758/2/2016 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal. Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 3.359D/2016.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, arătând că determinarea cadrului legal în funcție de care cetățenii beneficiază de facilitățile acordate de lege se realizează potrivit principiului „*tempus regit actum*”.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 7 decembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 3.758/2/2016, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare**. Excepția a fost ridicată de Gabriela Petroi, reclamantă într-o cauză având ca obiect anularea actului administrativ emis de către Parchetul de pe lângă Tribunalul Călărași, prin care i s-a respins cererea de acordare a indemnizației de ieșire la pensie egală cu 7 indemnizații de încadrare lunare brute, întemeiată pe dispozițiile art. 81 alin. (1) din Legea nr. 303/2004.

5. În **motivarea excepției de neconstituționalitate** autoarea arată că, prin motivele prezentate de Guvern în preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015, nu s-a dovedit existența unor situații extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată și nici nu s-a motivat urgența cerută de către textul constituțional al art. 115 alin. (4). În primul rând este de observat că măsurile privind salarizarea

personalului din sectorul bugetar și măsurile financiare în domeniul bugetar nu au apărut în anul 2015, ci ele datează din 2010. Suspendarea plății drepturilor stabilite prin Legea nr. 303/2004 nu este proporțională cu scopul urmărit și poate fi considerată nerezonabilă, deoarece nu se stabilește momentul la care se va face plata, aspect ce afectează însăși substanța dreptului. Autoarea excepției subliniază că dreptul este acordat prin lege, lege care nu a fost abrogată, iar plata dreptului a fost suspendată prin ordonanțe succesive. Uzitând de procedura reglementărilor repetate, pentru a da eficiență principiului temporalității măsurii, și nestabilind o dată certă a plății drepturilor al căror exercițiu a fost suspendat, în fapt, statul refuză plata unor drepturi legale. Or, nu se poate susține și stabili cu caracter de certitudine că o anumită categorie socioprofesională poate fi lipsită, în tot sau în parte, de drepturile speciale acordate, iar alta nu, fără existența unor criterii care să justifice măsura. Nu se poate susține că unii sunt mai importanți și alții mai puțin importanți, că unii au un nivel de trai adecvat și alții nu. Atât timp cât dreptul există, legea nefiind abrogată, toți beneficiarii trebuie să suporte în aceeași măsură consecințele situației invocate în preambulul ordonanței.

6. Autoarea excepției susține că s-a produs o discriminare și în cadrul aceleiași categorii de personal, în sensul că, deși prin art. 11 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 se prevede că, în anul 2016, dispozițiile legale privind acordarea indemnizațiilor la ieșirea la pensie nu se aplică, prin alin. (2) al art. 11 se stabilește o excepție: „*Prevederile alin. (1) nu se aplică în situația încetării raporturilor de muncă sau serviciu ca urmare a decesului angajatului*”. Acordarea unei facilități pentru urmașii angajatului decedat nu este justificată și legală. Nu se poate susține că aceștia ar avea o altă situație, mai defavorizată, decât cea a angajatului în viață sau că ar fi vorba despre altă categorie de personal (dreptul derivă din calitatea de angajat al decedatului) sau de alt drept.

7. Pornind de la premisa stabilită de Curtea Constituțională că dreptul reclamat nu este un drept consacrat constituțional, ci reprezintă un beneficiu acordat de către stat, autoarea excepției apreciază, în virtutea textelor constituționale invocate, că și acest drept este apărat de Constituție, iar statul nu poate dispune de el în mod discreționar. Având în vedere dispozițiile art. 1 din Constituție, legea fundamentală garantează toate drepturile, iar nu numai pe cele fundamentale. Mai mult, restrângerea pentru o perioadă determinată a beneficiului acordării indemnizațiilor de ieșire la pensie a fost prevăzută nu prin lege, ci printr-o ordonanță de urgență, împrejurare ce constituie o ingerință ce a avut ca efect privarea reclamantului de bunul său în sensul art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Chiar dacă privarea s-a realizat pe perioade de timp limitate, prin ordonanțe, unele aprobate prin lege, întrucât aceasta a operat succesiv, efectul a fost limitarea pe o perioadă nedeterminată a dreptului. Ca atare, dispoziția din ordonanță nu poate fi calificată ca având natura juridică a unei măsuri cu caracter excepțional, deoarece lipsește una dintre cele două caracteristici esențiale ale acesteia, și anume caracterul temporal, limitat în timp.

8. Pe de altă parte, autoarea excepției susține că statul are obligația să ia măsuri de natură să asigure cetățenilor un nivel de trai decent, iar una dintre aceste măsuri o reprezintă și textul de lege care acordă dreptul la încasarea indemnizației reclamate, al cărui exercițiu este suspendat nelegal prin dispozițiile ordonanței criticate.

9. Pentru toate aceste argumente, autoarea excepției de neconstituționalitate solicită Curții admiterea criticilor formulate și constatarea neconstituționalității dispozițiilor legale criticate.

10. **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal**, contrar dispozițiilor art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, nu și-a exprimat opinia cu privire la excepția de neconstituționalitate, limitându-se la a constata îndeplinirea condițiilor de admisibilitate a acestui incident procedural.

11. Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

12. **Guvernul** a trimis punctul său de vedere prin Adresa nr. 5/334/2017, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 1.524 din 10 februarie 2017, prin care apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, invocând jurisprudența Curții Constituționale, respectiv Decizia nr. 291 din 23 mai 2013 și Decizia nr. 871 din 25 iunie 2010.

13. **Avocatul Poporului** a trimis punctul său de vedere prin Adresa nr. 802/28 februarie 2017, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 2.458 din 2 martie 2017, prin care susține constituționalitatea dispozițiilor criticate. Cât privește pretinsa încălcare a art. 16 alin. (1) din Constituție menționează că, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, situația diferită în care se găsesc persoanele în funcție de aplicarea principiului *tempus regit actum* nu poate fi considerată ca fiind contrară dispozițiilor constituționale referitoare la egalitatea în drepturi a cetățenilor. Totodată, având în vedere faptul că actul normativ criticat vizează interesul public, iar reglementarea situațiilor nu putea fi amânată, apreciază că este justificată situația de urgență. În plus, prin instituția delegării legislative prevăzută de art. 115 alin. (4)—(8) din Legea fundamentală, Guvernul este îndrituit să adopte ordonanțe de urgență în anumite condiții, și anume în situații extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată, cu obligația de a motiva urgența. Referitor la criticile de neconstituționalitate raportate la prevederile art. 47 alin. (1) și (2) din Constituție se arată că acestea sunt neîntemeiate, întrucât ajutoarele sau indemnizațiile vizate de textele de lege criticate nu constituie drepturi fundamentale, astfel încât legiuitorul este liber să dispună cu privire la conținutul, limitele și condițiile de acordare a acestora, precum și să dispună diminuarea ori chiar încetarea acordării lor.

14. **Președinții Senatului și Camerei Deputaților** nu au comunicat punctul lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

15. Curtea a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

16. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă prevederile art. 11 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum

și unele măsuri fiscal-bugetare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 923 din 11 decembrie 2015, care au următorul cuprins: „*Prevederile alin. (1) nu se aplică în situația încetării raporturilor de muncă sau serviciu ca urmare a decesului angajatului.*” Prevederile alin. (1), la care norma criticată face trimitere, au următorul cuprins: „*În anul 2016, dispozițiile legale privind acordarea ajutoarelor sau, după caz, a indemnizațiilor la ieșirea la pensie, retragere, încetarea raporturilor de serviciu ori la trecerea în rezervă nu se aplică.*”

17. Din analiza notelor scrise prin care se invocă și argumentează excepția de neconstituționalitate rezultă că obiectul criticilor formulate vizează, de fapt, prevederile art. 11 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015, acestea constituind temeiul juridic al refuzului Parchetului de pe lângă Tribunalul Călărași de a acorda reclamantei, autoare a prezentei excepții, indemnizația de ieșire la pensie egală cu 7 indemnizații de încadrare lunare brute. Prin urmare, Curtea urmează a reține ca obiect al excepției de neconstituționalitate doar aceste prevederi.

18. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate contravin normelor constituționale cuprinse în art. 16 alin. (1) și (2) referitor la egalitatea în drepturi, art. 31 alin. (1) și (2) privind dreptul la informație, art. 47 alin. (1) și (2) referitor la nivelul de trai, art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi și al unor libertăți și în art. 115 alin. (4) referitor la adoptarea ordonanțelor de urgență. De asemenea sunt invocate și prevederile art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

19. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că prevederile legale criticate prevăd suspendarea, pentru anul 2016, a dispozițiilor legale privind acordarea ajutoarelor sau, după caz, a indemnizațiilor la ieșirea la pensie, retragere, încetarea raporturilor de serviciu ori la trecerea în rezervă, iar, până la data pronunțării asupra prezentei cauze, prevederile art. 11 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 nu au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate. Soluția legislativă criticată, într-o reglementare identică, se regăsea, însă, în cuprinsul art. II art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2010 pentru completarea art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 37/2008 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar, precum și pentru instituirea altor măsuri financiare în domeniul bugetar, ordonanță publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 636 din 10 septembrie 2010, și aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 283/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 14 decembrie 2011. Aceste prevederi au fost supuse controlului de constituționalitate, Curtea pronunțând Decizia nr. 1.576 din 7 decembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 32 din 16 ianuarie 2012, și Decizia nr. 291 din 23 mai 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 383 din 27 iunie 2013.

20. Curtea a constatat că actele normative criticate reglementau o serie de măsuri cu caracter financiar având impact asupra unei game largi de drepturi de natură bănească de care se bucură o serie de categorii socioprofesionale, drepturi ce își au izvor fie în Legea fundamentală, fie în alte acte normative.

21. În ceea ce privește prevederile referitoare la indemnizațiile acordate cu prilejul ieșirii la pensie, retragerii, încetării raporturilor de serviciu ori trecerii în rezervă, Curtea a statuat că aceste drepturi reprezintă beneficii acordate anumitor categorii socioprofesionale în virtutea statutului special al acestora, fără a avea însă un temei constituțional. Așa fiind, Curtea a constatat că drepturile afectate de dispozițiile criticate nu sunt consacrate la nivel constituțional, neavând în consecință

un caracter fundamental, astfel încât dispozițiile art. 53 din Constituție nu sunt incidente, acestea având în vedere doar restrângerea exercițiului unor drepturi fundamentale.

22. Curtea a reținut, totodată, că prevederile de lege criticate nu creează discriminări între persoane aflate într-o situație identică, iar măsurile financiare dispuse nu aduc atingere înseși substanței drepturilor bănești vizate, ci doar amână acordarea acestor indemnizații pe o durată limitată de timp, pentru a nu se crea o datorie bugetară dificil de suportat. Curtea a apreciat că măsurile financiare criticate sunt necesare într-o societate democratică, fiind, în același timp, proporționale cu scopul legitim urmărit (reducerea cheltuielilor bugetare/reechilibrarea bugetului de stat). În egală măsură, Curtea a considerat că există un echilibru just între cerințele de interes general ale colectivității și protecția drepturilor fundamentale ale individului.

23. Analizând critica de neconstituționalitate raportată la dispozițiile art. 47 alin. (1) și (2) din Constituție, Curtea a considerat relevante considerentele Deciziei nr. 765 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 476 din 6 iulie 2011, în care a reținut că „stabilirea aceluși standard al nivelului de trai care poate fi considerat ca fiind decent trebuie apreciată de la caz la caz, în funcție de o serie de factori conjuncturali. Situația economică a țării, resursele de care dispune statul în vederea atingerii acestui obiectiv, dar și nivelul de dezvoltare al societății, gradul de cultură și civilizație la un anumit moment și modul de organizare a societății reprezintă deopotrivă coordonate care trebuie luate în considerare atunci când se evaluează nivelul «decent» al vieții. În concluzie, aprecierea modului și a măsurii în care statul reușește să ducă la îndeplinire obligația de a asigura un nivel de trai decent trebuie să fie raportată la acești factori, nefiind posibilă stabilirea unui standard fix, imuabil”.

24. Or, în lumina acestor considerente, Curtea a apreciat că dispozițiile legale criticate nu pot fi privite ca aducând atingere dreptului constituțional la un nivel de trai decent, ci mai degrabă ca instituind un set de măsuri de adaptare la condițiile economico-sociale existente, în funcție de care nivelul de trai nu poate fi evaluat ca având un standard mai ridicat.

25. În fine, Curtea a reținut că „legiuitorul este liber să aleagă, în funcție de politica statului, de resursele financiare, de prioritatea obiectivelor urmărite și de necesitatea îndeplinirii și a altor obligații ale statului consacrate deopotrivă la nivel constituțional, care sunt măsurile prin care va asigura cetățenilor un nivel de trai decent și să stabilească condițiile și limitele

acordării lor. De asemenea va putea dispune modificarea sau chiar încetarea acordării măsurilor de protecție socială luate, fără a fi necesar să se supună condițiilor art. 53 din Constituție, întrucât acest text constituțional privește numai drepturile consacrate de Legea fundamentală, iar nu și cele stabilite prin legi”.

26. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a determina reconsiderarea jurisprudenței Curții, atât soluția, cât și considerentele cuprinse în decizia menționată își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

27. În ceea ce privește criticile de neconstituționalitate extrinsecă, raportate la dispozițiile art. 115 alin. (4) din Constituție, Curtea reține că Guvernul a motivat intervenția sa pe calea delegării legislative, invocând argumentul că „neadoptarea acestor măsuri ar genera un impact suplimentar asupra deficitului bugetului general consolidat de 2,2% din produsul intern brut în anul 2016, ceea ce presupune un deficit bugetar în 2016 de 5% din produsul intern brut, afectând în mod semnificativ sustenabilitatea finanțelor publice”. Cu alte cuvinte, „în situația neadoptării acestor măsuri în regim de urgență, deficitul bugetar în anul 2016 va depăși pragul de 3% din produsul intern brut prevăzut de Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, ratificat prin Legea nr. 13/2008, ceea ce va determina declanșarea de către Comisia Europeană a procedurii de deficit excesiv”. Pe de altă parte, luarea acestor măsuri în regim de urgență se impune „având în vedere necesitatea adoptării, în cel mai scurt timp, a legii bugetului de stat și a legii bugetului asigurărilor sociale de stat”, aceste elemente vizând interesul general public și constituind situații de urgență și extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată.

28. Curtea apreciază că cele invocate de Guvern în nota de fundamentare întrunesc condițiile existenței unei situații extraordinare și urgente care, în mod obiectiv, impun emiterea unei ordonanțe de urgență. Astfel, necesitatea identificării mijloacelor prin care să se asigure sustenabilitatea finanțelor publice, așa cum este *inter alia* suspendarea ajutoarelor sau, după caz, a indemnizațiilor la ieșirea la pensie, retragere, încetarea raporturilor de serviciu ori la trecerea în rezervă, și riscul ca prin neluarea acestor măsuri să sporească deficitul bugetar, cu consecința nerespectării angajamentelor pe care statul și le-a asumat în calitatea sa de membru al Uniunii Europene, reprezintă motive ce justifică intervenția legislativă a Guvernului pentru evitarea unei grave atingeri aduse interesului public.

29. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Gabriela Petroi, în Dosarul nr. 3.758/2/2016 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 11 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 30 mai 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent-șef,
Mihaela Senia Costinescu

HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

pentru modificarea anexei la Hotărârea Guvernului nr. 977/2016 privind alocarea unei sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2016, pentru județul Neamț

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Anexa la Hotărârea Guvernului nr. 977/2016 privind alocarea unei sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2016, pentru județul Neamț, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.039 din 22 decembrie 2016, se modifică și se înlocuiește cu anexa la prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
MIHAI TUDOSE

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării regionale,
administrației publice
și fondurilor europene,
Sevil Shhaideh
p. Ministrul finanțelor publice,
Daniela Pescaru,
secretar de stat

București, 20 iulie 2017.
Nr. 508.

ANEXĂ

Repartizarea sumelor pentru județul Neamț

Nr. crt.	Unitatea administrativ-teritorială	Obiectivul	Suma alocată — mii lei —
1.	Consiliul Județean Neamț	Construire corp nou pavilion central — Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Războieni, în comuna Dragomirești, județul Neamț	11.000
2.	Consiliul Județean Neamț	Construire clădire — Complex de Servicii pentru Persoane Adulte cu Handicap Roman, în comuna Dragomirești, județul Neamț	11.770
Total:			22.770

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

